

7

ECOLOGISCHE DUURZAAMHEID EN LEEFMILIEU

De uitdagingen

België scoort altijd bijzonder slecht in internationale vergelijkingen op vlak van duurzame ontwikkeling en milieubeleid. Onlangs nog haalde België een beschamend slechte score op de Environmental Performance Index (EPI). Een milieu-index van de Amerikaanse universiteiten Yale en Columbia die zowel de milieutoestand als de beleidsinspanningen om het milieu te verbeteren in kaart brengt. Ons land bekleedt pas de 88ste plaats op de wereldranglijst. In Europa doet enkel Cyprus slechter. Twee jaar eerder stond België nog op de 57e plek. Dit maakt het meer dan duidelijk dat stilstaan gelijk is aan achteruitgaan.

Door de bevoegdheidsversnippering van het leefmilieubeleid over de verschillende regio's en beleidsniveaus is het van belang dat er vanuit het federale niveau een stevige coördinatie en opvolging gebeurt. Om dit gestalte te geven werd afgelopen legislatuur de 'lente van het leefmilieu' in het leven geroepen waarmee het middenveld rond verschillende thema's bij elkaar werden gebracht. Tijdens het proces werd het gebrek aan ambitie om tot concrete oplossingen te komen pijnlijk duidelijk. Zo slaagde de werkgroep 'mobiliteit' er niet in om ook maar één voorstel naar buiten te brengen. De voorstellen die de eindmeet wel haalden boden geen afdoende antwoord op de uitdagingen waarvoor we staan.

Er is nochtans nood aan een krachtdadig beleid zodat deze negatieve spiraal doorbroken kan worden.

Onze visie

Groen! pleit voor een sterke invulling van het begrip 'Duurzame ontwikkeling' waarbij ecologische en sociale rechtvaardigheid samengaan. We willen dat ecologische duurzaamheid als een rode draad doorheen het federale beleid loopt waardoor ecologische, economische en sociale doelstellingen optimaal op elkaar kunnen afgestemd worden.

In de praktijk zijn het altijd de sociaal zwakkeren die het meest te lijden krijgen door milieuvervuiling. Dat is een globaal gegeven (bijvoorbeeld woestijnvorming en hongersnood in het Zuiden, luchtvervuiling en kinderen/ouderen bij ons). Voor Groen! is een gezond leefmilieu een basisrecht voor iedereen. En dan gaat het niet alleen over de kwaliteit van lucht, water en bodem, maar ook over een gezond binnenhuisklimaat, om een leefomgeving zonder vergiftiging en te veel elektromagnetische straling, om gezonde en lekkere voeding, om ruimte voor natuur, stiltegebieden en de mogelijkheid om af en toe letterlijk en figuurlijk op adem te komen.

Een ecologisch duurzaamheidsbeleid kan niet los worden gezien van herverdelende rechtvaardigheid.

Onze voorstellen

VEILIGE PRODUCTEN VOOR CONSUMENT EN MILIEU

130. **Groen! pleit voor de afstemming van milieu- en productnormen op maat van de meest kwetsbare groepen** in onze maatschappij, zoals kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, astma- en hartpatiënten, ... Gezondheid gaat altijd voor. Zolang er twijfel bestaat over de veiligheid van nieuwe stoffen worden deze niet op grote schaal toegepast (voorzorgsbeginsel).
131. We willen evolueren naar een **integraal en geïntegreerd productbeleid dat gericht is op het sluiten van stofkringlopen**. Dit houdt in dat er al van bij de ontwerpfase wordt rekening gehouden met hoe het product na gebruiksfase opnieuw als grondstof kan worden ingezet. Naast het milieu-aspect is er best ook aandacht voor sociale en gezondheidsaspecten van het productieproces.
132. Op termijn kan het **Voedselagentschap ook ingezet worden voor de controle op voedselkwaliteit**. Met de voedingsindustrie kunnen bijvoorbeeld afspraken gemaakt worden over additieven in voeding.
133. Er is nood aan een **strenger erkenningsbeleid en controlebeleid voor pesticiden** zodat tegen 2015 de milieubelasting door pesticiden met 90% afneemt.
134. In aanvulling op de gewestelijke stralingsnormen voor gsm-masten willen we werk maken van het **maximaal reduceren van straling van elektrische toestellen door het top-runners model te hanteren**. De vijf beste modellen bepalen de norm.
135. Groen! wil het **gebruik van preventieve antibiotica in de veeteelt verbieden**. De toenemende resistentie van bacteriën voor antibiotica vormt een bedreiging voor onze volksgezondheid. In april nog trokken experts aan de alarmbel over de opmars van een nieuwe superbacterie.
136. Gezond en ecologisch bouwen is voor Groen! de norm. Hiervoor is het van belang dat er **bindende ecologische criteria komen voor bouwproducten** zodat deze niet langer het binnenhuisklimaat vervuilen.
137. Fabrikanten zijn steeds ten volle verantwoordelijk voor de producten die ze op de markt brengen. **Mensen die ziek worden ten gevolge van milieuvervuiling hebben recht op een billijke schadevergoeding**. Zo zal Groen! blijven strijden voor een volwaardige schadeloosstelling van asbestslachtoffers.

DUURZAME EN GEZONDE KEUZES VANZELFSPREKEND MAKEN

138. Groen! pleit in het algemeen voor de **doorrekening van de milieukosten in de kostprijs van producten**. Hierdoor worden duurzame producten relatief goedkoper dan niet-duurzame producten. Als overgangsmaatregel en ter stimulering van de biosector kan het BTW-tarief voor bio- en duurzame streekproducten van 6% op 0% gebracht worden.
139. Groen! **verzet zich tegen het vrijzetten van genetisch gewijzigde organismen in ons milieu (GGO's)**. Voor GGO's die toch in onze winkelrekken belanden willen we een sluitende etiqueteringsplicht invoeren zodat ook deze producten afkomstig van dieren die met GGO's werden gevoed, duidelijk herkenbaar zijn voor de consument.
140. We **snoeien in de wildgroei van ecolabels en bundel deze tot één duurzaamheidslabel** dat rekening houdt met zoveel mogelijk factoren (ecologische impact, gebruik van bestrijdingsmiddelen, fair trade, voedselkilometers, ...).

141. De **verkoop van pesticiden voor particulieren willen we beter omkaderen**.
142. Groen! pleit voor de invoering van het **recht op vegetarische en biologische maaltijden**. Dit betekent dat er een voldoende aanbod moet zijn in restaurants van scholen, bedrijven of overheidsdiensten.

BIODIVERSITEITSBELEID EN DIERENWELZIJN

143. Tijdens dit internationaal jaar van de biodiversiteit willen we dat België, tijdens het EU-voorzitterschap, werk maakt van een nieuw **Globaal Strategisch Plan 2020 ter bescherming van de biodiversiteit**. Groen! wil dat de EU 2020 biodiversiteitstrategie officieel wordt aangenomen tijdens de leefmilieuraad van 20 december 2010.
144. We willen dat België zijn engagementen waar maakt in de **strijd tegen de biopiraterij en de handel in beschermde dieren en planten**. Er is ook blijvende aandacht nodig voor de gevolgen van de klimaatwijziging en het **probleem van invasieve soorten**.
145. Groen! wil dat België bijdraagt aan het **behoud van primaire bossen door de invoer van illegaal of niet-verantwoord gekapt hout in ons land te verbieden en aan te dringen op een soortgelijke Europese wet**. Ook de invoer en consumptie van landbouwproducten die regenwouden rechtstreeks (of indirect) bedreigen (zoals soja en palmolie) wordt best afgebouwd (zie ook hst. Klimaat en Energie).
146. Groen! wil van **dierenwelzijn een volwaardige bevoegdheid** maken zodat onnodig dierenleed maximaal voorkomen kan worden. Zo moet er dringend een verbod komen op martelpraktijken zoals de castratie van biggen zonder verdoving, wrede fok- en dwangvoerdermethodes, kweekmethoden die de bewegingsruimte van dieren overmatig inperken en het kweken van pelsdieren uitsluitend voor bont.”

INTEGRAAL NOORDZEEBELEID

De Noordzee is een kwetsbaar ecosysteem. Daarom pleit Groen! voor:

147. Een **minister van de Noordzee** die het masterplan voor de Noordzee terug op de rails zet.
148. Groen! vraagt de **bijkomende aanduiding van NATURA 2000 gebieden**, het vastleggen van **instandhoudingsdoelstellingen en -maatregelen voor de mariene beschermde gebieden** via de opmaak en de uitvoering van **beheersplannen**. In die beheersplannen willen we het issue van de visserij (en in het bijzonder van de boomkorvisserij) prioritair aanpakken.
149. We wensen **geen overmatige exploitatie van zand op de zandbanken**. Door de opwarming van de aarde is er aandacht nodig voor een ecologisch verantwoorde kustverdediging. Overexploitatie zou dit in het gedrang kunnen brengen. Hiervoor is afstemming nodig van het federale Noordzeebeleid en het Vlaams kustveiligheidsbeleid zodat beide ook op lange termijn verzoenbaar zijn.
150. Een **afbakening van een tweede zone in de Noordzee voor offshore windmolenparken** met een engagement van 2800 megawatt energieopwekking tegen 2020, tot 3800 megawatt opwekking in 2030 (zie hoofdstuk Energie).

EEN DAADKRACHTIGE OVERHEID ZET HET GOEDE VOORBEELD

Ecologische duurzaamheid is een thema dat een transversale aanpak nodig heeft.

151. We willen een **vice-premier belasten met duurzame ontwikkeling** en de coördinatie ervan in de verschillende overheidsdiensten.
152. We geven de **Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling , de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling en de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling voldoende menselijke en financiële middelen** zodat zij deze coördinatie optimaal kunnen uitvoeren.
153. We leggen een nieuw en ambitieus **Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling** voor dat er voor zorgt dat er een duidelijke coherentie en integratie ontstaat tussen het beleid van de verschillende Federale Overheidsdiensten.
154. We willen dat **de overheid op alle mogelijke vlakken voor de meest duurzame oplossing kiest** en daarmee het goede voorbeeld geeft.